

Németh Erzsébet

Apró szeretetcsillag világol

Odvasodó betleheimi jászol,
alján századok szalmája zizeg.
Apró szeretetcsillag világol...
ébresztgetve az emberi hitet.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Németh Erzsébet

Marad a jövő

Több mint egy év után
egymással szemben,
sután álltunk a téren,
erőtletett nyugalommal,
szivárgó zavarral szívünkben,
de reményemlémánkat
tekintetünkre tűzve.

Vártunk -

Hirtelen karéjnyi
fekete felhő morzsái hulltak...
Aztán elvonult
minden lehetősége a múltnak...
Egyetlen szó kellett volna csak!
Az az Egyetlenegy!
De nem vettem elő retikulómból,
s tudtam,
hogy inged zsebében
te is hiába matatsz.
(Marad a jövő...)

Átírom magam az Időn

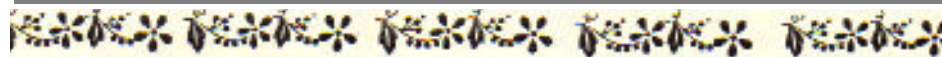
Átírom magam az Időn
egy valódi valótlan korba,
hol a kongó fehér üregek
átváltozott emberi agyak.
Vákuumvilágukban pulzál
reményünk: az ősrök anyag.

Szemeid árnyékában

Testeddel melengetni testem,
szíveddel szikráztatni szívem:
míg napjaim múltó varázsa
szemeid árnyékában pihen.

Kis LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

Németh Erzsébet

Lidérc-tündér

Jaj, a lép. Mély a lép.
Ólom-torka hatvan láb.
Gonosz tündér ott tanyáz.

- Hol a fésűm, díszes fésűm?
Hol vészelt el, tán a szérűn,
vagy a mezőn,
hol virágot, csokrot szedtem?
Jaj Istenem, hol keressem?
Megtalálom akárhol van,
és most rögtön, késő holnap.
Kedvesemtől kaptam én azt! -

Alkonyodik... Mezők alján
fény gurul szét. Kissé halvány,
mint a lányka sápadt arca -
De a remény egyre hajtja.

És ekkor a nádas szélén:
Uram Isten, ilyen élmény!
Fölragyog egy tündér árnya,
és a fésű ott van nála.
Meg is szólal arany hangon:
"Jöjj csak szép lány, odaadom!"

.....
Mély a lép. Jaj a lép!
Gonosz lidérc ott tanyáz.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.

2008/6 70.szám **Kis LANT az INTERNETEN!** www.kislant.hu

Németh Erzsébet

Szemerklő Idő

Lágy suhanással
vállamra repülnek
az esték, majd
gyapjas szárnyukkal
betakarják lelkem.
Csak addig
kell kibírni,
csak addig énekelnem!

*

Ködös a hajnal,
tekintetemtől könnyes.
Átnedvesedett lombok
átnedvesedő csonttal
ölelkeznek össze.

*

Elnéptelenedem...
mint éjjel a város.
Kinövöm lassan
e világot,
mely fakul, fogy,
s egyre kevesebb
örömet szerez...
Bocsásd meg Isten,
ha úgy érzem: mégis
itt volt a valódi helyem.

*

Kihull a térkép
az idő kezéből,
riadt szarvasok
agancsán vérzik
az Élet.
Fekete kendővel
átkötve szemem...
Vezényszó hallatszik:
Tűz!

*

Oldozz fel bennünket Jövő,
mert innen már haza látni.

Látjuk a fényt...
És bennünket fény fog várni!

Léda elküldetlen válasza

Hát tört,
százegyszer...
recsegve-ropogva
szívemen, agyamon
a varázs.
S utolszor?
Igen!
Talán -
Óh Isten,
Mindenek Istene!
Már nem segíthetek
magamon,
s nem segíthetnek
mások,
mert megfogant
gyarló férfiszívemben
az átok,
és kimondtad
kegyetlen,
mint dobok mellett
révülő sámán:
hullásomat magadból,
imádságos jajaim,
jajos imáim
óh, mennyire árvák!

Pedig nem a szerelemben,
csak bántásban
voltál nagyobb.
Régen nem látsz?
Én se téged,
s nem bánom,
hogy csillagsorsod
nélkülem ragyog.

Magyari Barna

Forró hűscseppek

Anikónak

gyönyörű ez a júniusi délután
áttetsző merész mosolyodban
nekem ragyog a pillanat
"szeretlek"
"szeretlek"
"szeretlek"...
folyton ez lüktet percben napban évben
e szó ragasztja össze lebegő testjeink
ha derekadra rakom a karom
szerelmünket kímélő programon
átmossa szívem
vörösvértesteimet
akár a használt zoknikat
össze kell szedni
végül minden kitisztul
minden a helyére kerül
s hogy tökéletes legyen a boldogság
mi két nagy forró hűscseppként
egyszerre hullunk bele az édenbe

A szerelem fővezetéke

Anikónak

testem udvarán
egyetlen fakó génszalaggal
ugyanabba a kérébe kötve
a vágy és a vágyakozás
kék szemeid fényfürdőjében
naponta legalább 200 métert
ragyogva úszik a lényem
s hogy a világ minden kis zugában
bárhon bármikor elérjük egymást
ereid és ereim huzalából
sodrom a szerelem fővezetékét
most ahogy hirtelen megcsókollak
hatalmas légmozgást érzek
szívsejtjeim lombjait
rázza az éden

Ötvös László

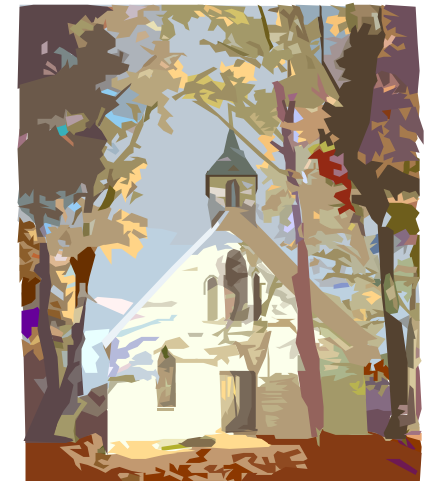
Fakereszt

Megtiszteltetés nekem e kitüntetés,
a népi fokozatú fakereszt:
A virágszállal és Jézus Krisztus drága
piros gyöngyeivel ékesített...

Emlék és ünneplés

Advent vége, vagy épp karácsony nap,
talán mégis inkább évvége volt...
Messze, tanyán Jézus születése
és az ünneplés szépen egybe folyt...

Én, tanulatlan gyermek hallgattam
a bot, cserdítés és kolomp hangját,
és csoda történt ím hirtelen,
a földön láttam a menny csillagát...

Schiff Júlia

Bogáncsos táj

Kétségtelenül van benne valami a prérrik végtelenségéből, a Hortobágy romantikájából, de leginkább - és főleg - Szibéria kegyetlenségéből. Mozdulatlan és mégis szünet nélkül hol barangoló, zúgó, hol tomboló szél járja át. A meleg és a hideg pólust akarja önmagában egyesíteni. Megtagadja a haladást, amit évek óta rá akarnak kényszeríteni, de művészek és írók egyaránt el vannak ragadtatva tőle. Ezen a tájon viszont sose illatoztak az 50-es években megígért citrom- és narancsligetek. A hatalmas kiterjedésű gyapotültetvények termését se lehetett a drága szedőgépekkel betakarítani. A klíma megtartotta magának az utolsó szót. Nem engedte, hogy a cserjék elérjék a szükséges magasságot. Az emberi munkaerő így pótolhatatlanná vált. A kényszer útján idetelepített munkaerők házai se tudtak dacolni a széllel és az időjárással. Valamikor mind összeomlottak, maguk alá temették az öt év hiábavalóságát és a soha meg nem válaszolt "Miért?"-et, mit se változtatva a mindig is önnönmagát formáló tájon.

Talán az ördögszekér, igen, talán egyedül ő otthonos ezen a tájon. Ő, aki ellen minden nyáron a kapálók egész hadát vetik be. Az ültetvényt ismételtén átkapálják, és a pasztellszínűen virágzó cserjék sorai között minden parazitát kiirtanak. De mint a kilencfejű sárkány, mindig újra itt van. Ősszel, amikor a zúz-mara ezüstje elvarázsolja az ültetvényt. Amikor a cserjék felpattant tokjából fehér pamacsok nyomakodnak a világosságra. A szedők nehézkes alakjai

óriás kenguruként kísértének ilyenkor a határban. A nyakba akasztott hatalmas zsákok fehér vattával telnek meg. A pöfeteg erszények irgalmatlanul felduz-zadnak, a lábak között himbálódznak, nyakba vágnak, lehúznak. A sor végtelen és az ember egyedül van a medrétől kilépett idővel. Az ujjak karmokká merednek a hidegtől és a megnyílt tokok száraz hegye véresre szaggatja őket. A sorok között megbújik az ördögszekér ernyősen, mint a fél földgolyó és szürkén mint a novemberi fény. Tüskéi szűrnak, akár csak a megkeseredett öreg asz-szonyok tekintete. Tudja, hogy ideje rövidesen eljön. Elszáradt gyökere már meglazult a földben. Vasvillával most kötegbe lehet szedni, hazavinni és a ház mögött nagy sötét kazlakká halmozni. A búbos kemencének táplálékul. De a mezei iringó nem kedveli az embert. A kemence vakolatában repedéseket keres és utána küldi halálos gázait. A bogáncson is múltott, hogy az egyik vagy másik gyanútlan kitelepített sose tért haza.

Amikor az első őszi viharok végig-söpörnek a tájon, akkor aratja diadalát az ördögszekér. Olyan az, mintha a föld maga is futásnak eredt volna. Pokoli gurulás, versengés, feltartóztatlan hajsza a nehéz félhomályban. Ördögszekerek forgataga a határban, a házak mögött, az utcákon. Nem ismernek se akadályt, se megállást. Messziről jönnek és végigpörgetik bolond táncukat az egész Bărăganon, amit birtokukba vesznek. Vagy belevetik magukat a Dunába és a messzi Fekete-erdőből eredő vízbe fojtják uralomvágyukat.

* * *

Németh Dezső

Emlékezés

"Rangrejtve élünk, álruhás királyok,
földi porhüvelyt öltött istenek."

RG:Inkognitó

Rudnai Gábor †(1946-2008) költő, nemcsak az általam szerkesztett LANT Irodalmi Folyóiratnak volt kezdettől fogva hűséges munkatársa (1990-től), de egyben barátom is volt. Betegsége idején többször vittem a kocsimmal kezelésre, vizsgálatokra. Amikor felfedezték rákos betegségét, sokáig beszélgettünk telefonon. Később örömmel számolt be arról, hogy az egyetemi klinikákon történő összejt beültetéssel talán sikerül a gyógyulása. A belgyógyászatban helyezték el, odamentem, vittem Gábornak gyümölcslevet, téliszalámit, érdeklődtem, hogy hol van, de még a főnövér sem tudta, hogy hova lett. Erőszakosan követeltem:

- Mondja meg hol találom? Hiszen a portán be van írva a neve! A nővér ideges lett, és megkérdezte erélyes hangon:

- Maga kicsodája Rudnai Gábornak?

- Miért, ha megmondom, tudja, hogy hol van?

Majdnem kidobott az irodából. Amikor ezt Gábornak elmeséltem, jót derült rajta. Én vittem el orvosi vizsgálatra, amikor leszázalékolták. A várakozásoknál jókat beszélgettünk, de meglátogattam a kőtarban is, egyik kőtári versének honoráriumaként egy üveg tokaji aszút vittem neki.

Egyébként is életszemléletére nagyon jellemző volt a szatirikus felfogás. Verseit ha figyelmesen olvassuk, észre kell vennünk azt a ritka humort, ami a Gábor költészetében természetesen valójában benne van. Nagy költő volt Ő, de nem kellett senkinek, mert szerény, igazságszerető ember is volt, nem dörgölődött a babérokat osztókhöz. Tudomásom szerint még egy kicsi díjat sem kapott. Mindössze három kötete jelent meg életében, de ez a három nagyon sokat ér.

Amikor az újpesti kórházba vittem CT-re, a vizsgálat után megkért, hogy vigyem el egy borbélyhoz, hogy levágják a haját egészen rövidre, mert a kemoterápia miatt ha úgyis kihullik, nem lesz olyan feltűnő. Amikor kijöttünk a fodrásztól, szegény Gábor a túske hajával szánalmasan nézett ki. Humorizálni akartam és ezt mondtam neki:

- Na, már a te hajadat sem lengeti a szél.

Nagyon megbántam ezt a mondatot, mert láttam arcán a szomorúságot. Aztán bementünk egy kínai étterembe ebédelni, ahol szerénysége miatt nem tolakodott a pulthoz, és itt a kínai küsszolgálónő hangosan megjegyezte társának:

- Nézd már ez nagy mamlasz, mi vár ez ott?

- Én felálltam, hogy a kínai nőt rendre utasítsam, de Gábor megfogta a karomat és így szólt:

- Hagyd csak, nem magyar, kínai. A sárga irigység beszél belőle.

Utoljára, amikor személyesen láttam, az újpesti kórházban a lábával operálták. Kétségbeesetten hívott fel, hogy szerezzek neki egy szobai WC-ét, mert nem tud kimenni, és a kacsába meg nem megy neki. Nem tudtam hirtelen mit csináljak, de eszembe jutott a gyógyászati segédeszköz bolt, és szerencsére volt egy szobai WC. Csepelről Újpestre a legnagyobb forgalomban vittem el neki, talán egy második emeleti kórteremben feküdt, oda cipeltem föl az igazán elegáns és jó drága eszközt. Nagyon örült, amikor meglátott. Személyesen ekkor találkoztam vele utoljára. Amikor eljöttem: megsimogattam a fejét, és azt mondtam neki:

- Ha nagy bajban vagy, hív nyugodtan!

Ez 2008 nyarán volt. Telefonon még ezután is beszélünk. Legtöbbször a betegsége volt a téma. Aztán elnémult, nem küldte tovább precízen, fekete tollal az ékezeteket is pontosan jelölt verseit vagy más írásait.

A Lant közel hetven számában publikáló Rudnai Gábor a legújabb magyar irodalom nagy lírikusa volt, most halála után remélem, nagyobb figyelmet kap, mint életében.

A kis Lant szerverén 2005-ben így írtam Rudnai Gáborról:

Rudnai Gábor bölcsészdoktor, költő, munkanélküli, kötári teremőr, aki az értelmiség értelmes feltámadását reméli. Intellektuális költészetével szellemi örökösként a Nyugat 6. nemzedékének tagja, amely természetesen nem létezik, mert a Nyugatnak csak három nemzedéke volt. Mindegy, akkor is Rudnai költészete a nyugatosok nagy hagyatéka. A rendszer ugyan képzettségéhez nem méltó posztra rendelte, de költői szellemét nem tudták megtörni. Kötári verseiben, mint poeta doctus mutatja be mestertudását. ND.

Rudnai Gábor

Bujdosónóta

Magam pusztulásán, ily hamar múlásán hogyan búslakodnék?
Vajon s merre mennék, mint hívatlan vendég kihez kopogtatnék,
kihez kopogtatnék, kiben bizakodnék, sajtó sebeimre balzsamot hol kapnék?

Tűzön-vízen által, sarkamban halállal oltalmat keresnék,
testemnek nyugalmat, vétkimre irgalmat oly igen szeretnék,
holott megpihennék, étket-italt vennék, egy álló estére mindent elfelednék.

Bayer Béla

KÖRTÁNC

Mirtusz koszorú, cédrus ág,
pillangó csónakú bükköny,
lugasok sátorán ért kalász,
országol a vert ezüstön.

Tegnapok álmát vizslató
tekintetemben a gyermek,
a mohó betűfaggató
kétékedése feleselget.

Szőlőszem méze, vertarany
must csorog, izzad a kökád.
Kovácsok, költők, hőhigany,
pátyolták Ézusz ivadékát.

Őseim hangján lüktetett,
köd vérttel át az Isonzón,
jussolt kegyén ítélkezett,
festett képeket bitorlón.

Ükapánk vétke kelta bûn,
a berni nevezet Mars lett,
konkollyal hált vetésein
szikesült rókasás feslett.

Párducok vontá fogatán
szüreti vigasz, faunok,
Jupiter átok, quadrigán
szárgulva szedni a sarcot.

Verébhád zsinatolt. Az ég:
elmázolt aquavarell foltja,
Artemisz elkívánt ölet
serkenő vágy ostromolta.

Mítoszok éltes zálogán
képzetelem ha felhevült,
pöszméték tüskös ágbogán
gegek valója érdesült.

Ködcsuhás őszi nyomdokon
nádsípon serken a dallam,
csetlőn a pincegrádicson,
hol csujjogaton, hol halkan.

Ímhol egy cigány is kerül,
bordal fogan, bakanóta,
feloldón csendül, szellemül
vackán a strófák tudója.

A köszirt fokán szél donog,
sír a krétai királylány,
a rongyos zsidó felzokog
mert mire a bûn, az ármány?

Két fia héberül gajdol,
kőkényszem kláris, kis roma,
Hanzi bá' elég a jajból,
gyerünk egy füstös lagziba!

Körtánc parázslík legényes,
Kóser bóktól csábul a lány,
Svábbal az örmény negédes,
a drótos tót füttye talány.

Kultúrák kevercse, népek
hozádeka: holdnyugalom,
kévényi fényét hintitek,
mállik a rítus, a hantokon.

Hermészi érv, Mars kegyelme,
sarkán az idő elforog,
csak az, mi emberi benne
maradhat igazul konok.

* * *

A tapasztalt járőr-szemek
első pillantásra
fölfigyeltek a gázai autó
kiszálló utasára.
A gazella léptű lány
hullámozó csadorjára.

Moszad lelke volt a fiúnak!

Oldalfegyver kattánózavárja,
s ahogy a lötéren gyakorolta:
golyót röpitett a lány homlokába!

Egy boldog befejezés:

A Szent Város határában
állt Ali kávéháza.
Kerek asztaloknál tarka tömeg
bámult a furcsa párra.

Dermedten álltak egymás szemébe
nézve!
Elengedett detonátor,
földre csúszott fegyver,
mert nincs gyűlölet mi szembezállhat
a számunként áradó főnix-szerelemmel!

Utószó:

Egy nyelven szól: sálom -szálem!
Béke, béke, béke!
Nincs másik út: higgyünk benne!

2008. 10. 22. Tanakajd

Budai István

Intelem

Életedben - ez tudott dolog -
Tévedhetsz néha párat,
De elsietett döntésekért
Te fizetsz csak borsos árat!

Egy "intézkedés" margójára

Nem kéne eltelni malaszttal,
ha még üres az asztal.
Nem kéne pezsgőt bontani
s pohárköszöntőt mondani.

Sárközi Árpád

Építettem hegedűt

Honi földben
Jó talajban nőtt
Jávorfából és fűzből
Építettem hegedűt.

Jóllehet nem lett
Sztravidári és Amati sem,
De a lelkét a helyére tettem.
A zenekar élén bársonyosan szól.
Szólóban pedig az akkordok
TÖMBKÉNT hangzanak.

Már csak a művész/é/t keresem,
Kinek a játékát majd taps követi.

T. Ágoston László

A főnyeremény

Gondosan bezárta az ajtót, zsebre vágta
a kulcsot és egy széllel bélelt, kopott
nyári nadrágban, hasonlóképp elnyűtt
pólóban, és mezítlábas papucsban le-
csoszogott a földszintre a postaládához.
Nem nagy dolog - gondolta -, ki a fene
nézegetné őt a lépcsőházban délelőtt
tizenegy órakor? A lakók többsége dolgo-
zik, vagy munkahely után kajtat. A nyug-
díjasok meg ki se dugják az orrukat,
mert minden ajtónyitáskor hűlik a lakás,
és már újra emelték a gáz árát. Az a fran-
cos óra úgy pörög, mintha hajtanák. A
minap beszélték a lépcsőházban, hogy az
öreg Csókáné a negyediken már a har-
madik felszólítást kapta, hogy kikap-
csolják nála a gázt, meg a villanyt, ha
nyolc napon belül nem fizeti be a tar-
tozását. El is ment a városházára segílyt
kérni, és megújítatni a közgyógyellátási
papírját. Azt mondta ott neki valami
hivatalnok, hogy elkésett, mert kifogyott
a keret. No, hát akkor hogy is van ez? Ha
nem fizet, márpedig nem tud fizetni,
akkor megfagy a sötétben?... Ezek a szol-
gálatok nem tréfálnak. Ha azt mondják,
hogy kikapcsolják, akkor ki is kapcsolják.
No persze a közös költséget se fizeti már
több, mint fél éve...

Rendben van - füzte tovább a gondo-
latait -, de neked, Kovács Pistának mi
közöd van hozzá? A te anyád ez a
Csókáné? Vagy a nénikéd? Nem, egyik
sem. Ismered egyáltalán ezt a Csókánét?
Nem. Azt se tudod, hogy kövér, vagy
sovány, hórihorgas, vagy seggdugasza
a vénasszony. Sőt még azt se, mennyire
vén. Hát akkor meg mit sopánkodsza itt

magadban az üres lépcsőházban? Annak
örülj, hogy te ki tudod fizetni a villanyt,
meg a gázt, sőt még a közös költséget is
feladtad a múlt héten. Mi az, hogy örülj?
Verd a seggedet a küszöbhez a boldog-
ságtól! Vedd végre tudomásul, hogy nem
olyan korban élünk, amikor az embereket
érdeklí a másik ember sorsa. Egyetlen
célja van az életnek, az önmegvalósítás.
Nem az övé, a te önmegvalósításod bármi
áron. Persze, azért sajnálod a munka-
nélkülit, meg a hajléktalant. Azt is saj-
náltad, akinek a helyére fölvettek. No
igen, úgy tisztos távolból, elméleti síkon.
A szökőár áldozatainak még ezer forintot
is küldtél. Ha a felét ellopják, még akkor
is jut nekik ötszáz.

A másodikon, a sarokban csapódott egy
ajtó. Lehet, hogy meghallotta valaki a kíván-
csiság? "Oké, jól nézz meg, öreganyám,
aztán keresd ki a bulletinből, hogy ilyen
papucsban slájferoznak - e a hengerzár-
törő tolvajok! De ha túlnő rajta a tudás-
szomjad, akár magam is fölvilágosíthat-
lak. Nem? Nem. Látom, annyira azért
nem érdekel a dolog. A te hengerzáraddal
nem foglalkozom, a szomszéd meg másik
biztosítónak tartozik."

- No lássuk - vette elő a postaláda kul-
csát -, mit küldött a földhivatal! Már a
múlt héten megígérte az ügyintéző, hogy
postára adja a tulajdonjog bejegyzését
igazolozó határozatot. Ha jól meggondolja,
több, mint egy hónapja késnek vele. Mit
is várhatna tőlük? Végtére is nem nekik
fontos, és a nőnek még egy kávé se fi-
zetett. Hülyeség, hogyan fizethetett volna
neki akár kávé, akár bármit, amikor
három kilométeres sor kígyózott az ajtó
előtt? Jó, nem volt három kilométer, csak
harminc méter. Nem mindegy? De akkor

miért van az, hogy egyesek pillanatok alatt el tudnak intézni mindent, amiért mások hetekig, hónapokig tapossák egymást?

Üres. Igen, már megint üres a postaláda. Egyáltalán, volt már a postás? Hülye kérdés, persze, hogy volt. A szomszéd ládájából kilóg a levél sarka. Bosszantó helyzet. Hívja föl újra telefonon az ügyintézőt, netán a főnökét, és jó keményen mondja meg neki a magáét? Vagy inkább kérje meg újra, könyörögjön neki, alázza meg magát? A fene tudja, mi lenne jó ezeknek... Lehet, hogy mégis a jogi egyetemet kellett volna elvégeznie. Az ügyvédektől mindenki fél.

- Hoppá! - villant eszébe az előző esti tévé híradó. - Valami illetékes nyilatkozott a postától, miszerint való igaz, hogy újra emelkedik a díjszabás, de ezentúl igyekeznek úgy végezni a munkájukat, hogy ne vesszen el út közben több, mint a levelek öt százaléka. Hogyan? Lehetőséges, hogy már régen föladták az ő levelét is, csak éppen belekerült abba a bizonyos öt százalékba? Szépen vagyunk...

El is határozta, hogy azonnal felhívja telefonon a földhivatalt, a postát, és még valamelyik bulvárlapnak is ír egy levelet, hogy vizsgálják ki ezt a tarthatatlan állapotot, mert nagyon valószínű, hogy valamelyik kormánypárti politikus áll a dolog mögött. Hacsak nem a maffia...

Nagy ügybuzgalmában egyszerre fordította el a zárban a kulcsot és nyomta le a kilincset. Aztán nekifeszítette a vállát az ajtónak, hogy mielőbb bejuthasson rajta. De hiába nyomta, taszigálta, az ajtólap úgy ellenállt az erőszaknak, mintha Kovács úr egy zöldfülű betörőtanonc lett volna.

- Te jószágos Isten! - jajdult föl a férfi. - Mi a fenét csinállok én? Direkt figyelmeztetett az előző tulajdonos, nehogy megfogjam a kilincset ha zárni akarom, mert kiakad, és lakatos legyen a talpán, aki kibúvóli. Ez a széria hibája. Csak azért szerelte föl, mert fél áron adták, no meg ilyen hülyeségre a betörő se számít. Azonnal ki is akarta cseréltetni, de valahogy mindig akadt fontosabb feladat. Most aztán megnézheti magát.

Meg is nézte, és rögtön lehervadt az öntudata. Ott állt télvíz idején a saját lakása ajtaja előtt kopott nyári nadrágban, koszos pólóban, mezítlábas papucsban, és elkeseredetten bűvölte azt a rohadt selejt zárat, amiről halvány fogalma se volt, hogyan lehet kinyitni. Feszegette jobbra, balra, aztán kivette belőle a kulcsot és kínjában felröhögött.

A lépcsőfordulóban egy fiatal nő tűnt föl gyerekekkel a karján. Egy pillanatra megtorpant a szokatlan látvány hatására, aztán szorosan magához ölelte a gyereket és megszaporozta a lépteit.

Szólni kellene a közös képviselőnek - gondolta. - Ezek a házmesterek, meg közös képviselők általában ezermester - féle emberek. Csapot javítanak, villanyt szerelnek, meg ilyesmi. Esetleg még zárat is. Persze, hát miért éppen a zárhoz ne értenének? Lemegy hozzá, elmondja mi történt, és két perc múlva már bent is lehet a lakásában. Emlékezett rá, hogy a földszinten, a folyosó végében van egy kis szoba. Valaha valamiféle tároló lehetett, abból csináltak irodát a közös képviselőnek. Igaz, ő csak messziről látta, az asszony intézte vele az ügyeiket amikor beköltöztek. Neki csak megmutatta, hol van, ha netán egyszer mégis szükség

Vasi Szabó János

Mennydörgés és rózsák

Első történet:

Ram Allahban megszületett egy palesztin lányka.

Ily gyönyörűt nem termett még Allah rózsafája.

Ahol járt, ott dalolt kő és homok, felragyogott a holt róna, nyílt a jázmin, mézizű gyümölcsöt termett a datolyapálma.

Akkor éjjel, mennydörgő robajra kélt a lány családjá.

Földrengés volt? Egyként szaladtak ki a kopár udvarra.

Nem a föld mozgott: gabonaként dőlt sok palesztin háza.

"Merénylet történt aznap délben, s ez Izrael megtorló akciója!"

Kistestvére, Omár, Szaladdin szívét örökölte:

követ hajított a reflektorszemű acél-szörnyekre!

UZI sortűz dördült: Omár testén felfakadt a véres rózsá.

Ölt már nála nagyobb embert is Golan kegyetlen dandárja...

Yerushalayim kapujánál állt Ali kávéháza.

Kerek asztalkáknál hitetlenek színes kavalkádja.

Ahogy kiszállt az autóból, rögtön felé áradt,

holdszín arcú idegenek fülsértő zsongása.

A sajtóképűek tömegében fölfigyelt a csinos srácra:

a rajától messzi szakadt barna hajú egyenruhásra.

Hamasz lelke volt a lánynak!

Szétszaggatta a fiút is, gombnyomásra, a szív fölé szerelt bomba nyíló repesz-virág robbanása!

Második történet:

Qirat városában megszületett egy zsidó fiúcska.

Nem kelt még ily fénylő csillag Dávid napja óta.

Aranyá vált a rozsdás vas is, hogyha kézbe fogta.

Szó az ajkán, dal a szívében kivirágzó rózsá.

Ha hívta a kötelesség: szőlőt metszett, almot hordott a kibuchban.

Lett hűgának példaképe, szüleinek büszkesége,

népe erős támasztéka.

Egy éjjel, cédrus-földről suhant lángfarkú rakéta.

Mennydörgés és tűzijáték szakadt a városkára.

Hamuszürke, tépott hajú anyák örök fájdalma.

Romok közül kis tetemet emelt ki az apja.

Sok ifjút érlelt férfitá az a komor este.

Idő előtt angyalbőrt húzott: belépett a hadseregbe.

Jeruzsálem örposztjától méterekre Ali kávéháza.

Kerek asztalkánál harsány gojjonok sáskajárása.

Kulimár János

Karácsonyi emlék

Gyönyörű téli este,
ölelj át, ahogy a zúgó tenger,
imádom, ha arcomba csap a szél,
újra várlak, ahogy sorsom rendel.

Sziklamorzszak hullanak fejemre,
míg - évszakok árán - elballag életem,
feloldó emlékeim ott nyugszanak
boldog téli estéről rajzolt képeken.

Gyermekkor indián meséje,
mint örvény vonzott mindig a múltba,
onnan táplálkozom ma is,
tűnt karácsonyok hangulatába visszahullva.

Ma is látom, ahogy porhó szítál a fákra
fátylat - remegve, lengve, lágyan,
s a béke angyala jóságos szárnyaival
óvón őrködött a csendes éjszakában.

Baráti Molnár Lóránt

Dal a térről...

Holnapra - látod -
minden fehér lesz:
farkas sem vághat
dermesztő éjnek...

Ifjú fenyőfa
áll a meredélyen:
hajlik a szélben,
fázik az éjben...

Őzek csodálják
FENYŐKIRÁLYFIT:
sötét szemükben
csillag világit...

Lelkes Miklós

Hosszú Aurélnak

Volt-iskolánk, volt-tavas, égvárazslat...
Mért kéklík túl minden kéket a Látszat?
Miért fehérlik túl minden fehéret
sosemvolt-fehérségű jázminének?

Volt-nyár, aranyuk úgy pazarló utcák!
Hol hagyátok múltunk nyíltni kész útját,
a Téréséget, volt-szív dobbantó vérét,
szívközelség elképzelt Messzeségét?!

Őszök. Iskolás búk, árnyak, ijedtek,
miért hittük: egyszer semmivé lesztek?
Mellszobra bámul legendás királynak,
s bánatunkon csodálkozik a Bánat.

Hollós címer, csőr villant gyűrűs éket...
Új s új telünk nem mása régi Télnek,
pihés örömmek és frissítő szónak,
mely elkísért jól célzott hógolyókat.

Ó, Aurél! Látod, - és én is látom:
Fenyőnkől mit visz el minden Karácsony.
Boldognak mondják, de mi tudjuk mégis:
ezt láthatatlan könnyecsepeink kétlik.

Marcella nincs már, sem tudósunk, Éva...
Csillagosolyuk ránk néz néha-néha.
Bűvös gyönyör, szépségtestű Leányok!
Nem hittük el: egyszer Csillaggá váltok.

Ó, Aurél! Ha írhatnék egy verset,
oly igazat, mit az Idő sem vet meg!
Bár - akarnék? Igazság fáj fel, másik:
Menny és Pokol egymással összejátszik.

Ez az Igazság keserűen késő,
s magányos mind a vele szembenező.
Egyformán foglya itt Mindenki, Minden:
Ördög, Idő, Tér, Hit, Hitetlen Isten.

lenne rá. Meg is találta az ajtót. Ki volt
rá írva, hogy Bodza Jánosné közös
képviselő. Fogadóórák: hétfő, szerda,
péntek 5 - től 6 - ig. Most meg kedd van.
Délelőtt 11 óra 20 perc.

A lábára tévedt a tekintete. Kezdtet
lilulni a hidegtől. Mosolyogni próbált a
szerencsétlenségén, de már csak egy
halvány "csíz" - re futotta. Aztán eszébe
jutott, hogy a költőzködéskor lerakták a
pincébe az összes limlomot, amivel
akkor éppen nem tudtak mit kezdeni. Ha
ráérnek, majd kiválogatják. Oda kerültek
a szerszámai is. Szerszámok? No igen...
Kalapács, egy - két csavarhúzó, fűrész.
Egy részük még az apjától maradt rá.
Milyen szerencse, hogy a kulcsomóban
ott van a pincekulcs is. Nem kellett sokat
keresgélgni, a cucckupac tetején ott volt a
szerszámosláda. Még egy flakon műszer-
olajat is talált benne. Lehet, hogy csak
beragadt az a francos zár...

Újra bedugta a kulcsot és nekiesett az
ajtónak, de az meg se nyikkant. Csupán
a folyosó végén kezdett el vonyítani egy
kutya. Rögtön rá is rivallt a gazdája,
hogy : "Elhallgass, Cézár, az anyád
szentségit, mert szíjat hasítok a hátad-
ból! Más se hiányzik, mint hogy megint
följelentsen az a hülye kurva csend-
háborításért. Remélem, éppen az ő
lakását pakolják ki."

- Nincs mese, hívni kell egy lakatost... -
futott át a torz mosoly az ajkán. - Aztán
mégis, honnét hívná? Kint csak úgy röp-
kődnek a mínuszok, lehet, hogy azóta
már a hó is esik, ő meg itt lilul a
mezítlábas papucsában a rohadt,
kibűvölhetetlen ajtaja előtt. A telefon
viszont bent melegszik. Még csörög is
örömeiben. Lehet, hogy fontos lenne,
lehet, hogy azért hívják, hogy... "Ó, te

jóságos Isten, hát mit vétettem, hogy
ezzel büntetsz? Ne kímélj, üss agyon,
csapjon belém a villám, nyeljen el a
szökőár, de ezt ne! Kérlek, ezt ne tedd
velem! Ez a megalázás teteje. Vagy ha
már ennyire megalázol, legalább adj egy
jó ötletet, hogyan másszak ki a
guanóból!"

A fölötté lévő emeleten csapódott az
ajtó. Úgy hallotta, mintha a lépcsővel
szemben zörögtek volna. Ezek szerint
otthon van valaki. Hát persze. Elkéri a
telefonkönyvet, kikeresi belőle a legkö-
zelebbi lakatost, és néhány percen belül
rárakhatja a lilára fagyott lábát a jó
meleg radiátorra. Ha úgy tetszik, akár le
is zuhanyozhat. Lerakta a küszöbre a
szerszámait, és felszabadultan csönge-
tett be az ajtón.

- Ki az, és mit akar? - rikácsolta egy nő
hang. - A postás?

- Kezét csókolom, nem a postás, a
szomszéd.

- A Lőrinczék eladták a lakást? Nem is
mondta a lányom.

- Nem a Lőrinczék. Én a harmadikon
lakom a Pirothék helyén. Kovács vagyok.
Kovács István.

- Az a Pirothné, aki mindig pofázott, ha
kiráztam az ablakon a szőnyeget? Randa
egy perszóna.

- Én azt nem tudom, kérem, én az új
lakó vagyok, a Kovács. Most költöztünk
ide.

- Jól van, Isten áldja, majd akkor jöjjön
bemutatkozni, ha itthon lesznek a lá-
nyoméék.

- Rendben van, majd akkor is átjövök,
de most az a helyzet, hogy elromlott az
ajtómon a zár. Nem tudok bemenni.
Lakatost szeretnék hívni, aki kinyitja.

- Hát akkor hívjon!

- De nem tudok, mert a telefon bent van a lakásban, én meg kint vagyok. Ha be tetszene engedni, hogy telefonáljak...

- Azt mondta a lányom, hogy senkit se engedjek be. Honnét tudjam, hogy maga nem betörő?

- No de kezét csókolom, tessék kinyitni a kukucskáló ablakot, és megnézni! Hát így néz ki egy betörő?

- Hogyne, hogy benyúljon, és elhúzza a riglit! Tudom én, milyen rafináltak maguk. Meg aztán, ha magát beengedném, leütné és behívná a többieket. Így csinálták a szomszédban is. Mire hazértek a fiatalok, üres volt a lakás.

- Tessék már elhinni, hogy az új szomszéd vagyok, és semmiféle rossz szándék nem vezet!

- Ezt bárki mondhatja. Miért éppen magának higgyem el?

- Rendben van, akkor csak azt kérem, hogy tessék telefonálni a lakatosnak.

- Melyiknek?

- Teljesen mindegy. Amelyik a legközelebb van.

- Fogalmam sincs, melyik van közelebb. A szemüvegemet se találom...

- Akkor tessék idehozni a telefont, meg a telefonkönyvet, majd én...

- Frászt, hogy azt is elrabolja! Menjen a közös képviselőhöz!

- Ott már voltam, nincs itthon.

- Áhá...már ezt is tudja?! Ha el nem kotródik azonnal, segítségért kiáltok.

Feladta. Megsemmisülten nézett föl a mennyezetre, mormolt valamit félhangosan, aztán lecsoszogott a lépcsőn, leült a szerszámai mellé, és majdnem elsírta magát. Percek, vagy akár fél óra is elteltetett így, mire újra feltápáskodott, s elhatározta, hogy szégyen ide, szégyen oda, betöri a saját ajtaját. Nekifeszítette

a vállát, jót odaszózott a kalapáccsal... aztán a csavarhúzó is beletört. Nagyot recsent a zár, de nem mozdult. Végző kétségbeesésében bedugta a kulcsot, s maga se akarta elhinni, ami történt. Mit ad Isten, recsegve, ropogva, de engedett a zár. Kinyílt az ajtó.

Eltelt néhány nap, tán egy hét is, Kovácsnak valami elintéznivalója akadt a közös képviselőnél. Bodzáné - molett, fekete hajú, minden iránt érdeklődő, hogy azt ne mondjam, pletyka szerető asszony - fölnezt a bizonylataiból és így szólt:

- Kovács úr, maguk nagyon szerencsések, hogy éppen ezt a lakást vették meg. Itt figyelnek egymásra az emberek, nem úgy, mint a szomszéd házban. Ott világos nappal kipakoltak egy lakást, és a kutya se figyelt föl rá. Itt ilyesmi nem fordulhat elő. Tudja milyen szerencse ez?

- Hogyne, kezét csókolom - bólogatott Kovács - nagy szerencse. Valóságos főnyeremény. Ki is fogom írni az ajtóra, a nevem alá.

Lévai Wimmer Mária

Csendélet

Csak nagyon egyszerű dolgokról beszélek
Az alkony felszeletelődött mikor
Anyám megszegte a kenyeret
Asztalra tette a párolgó levest
(Jázmín illatú volt az őszi est...)

Baráti Molnár Lóránt

Egyetlen csillag

Riának

Emlék; karod a márvány simasága volt. Két szemedben távoli kék csillagok lobogtak. Cigaretta után nyúltál. És mintha magánnyal-viselős arcomon ott imbolygott volna cigarettád parazsa rőt visszfénye, akár homályos őszi pulzálás... Mintha égnék... A vér lüktetése forró ereimben, ám a Te arcod, mint távoli, nagyon messzi csillag. A Kassziopéa?* Vagy a Szíriusz?*** Nem akarom, hogy ellobbanj emlékeimből... Fejed a vállamra hajtottad; aludtál talán? Percek (órák, hónapok, évek) teltek el; kattogtak az idő vonatkerekei... Most nyitott, kialvatlan szemeimben a fal fehérsége dereng, mint az első havazás. Felébredtél, karjaimba fészkelted magad. Reggel. Sietve öltözködtünk. (Rohanva hagytuk el a biborszín őszi éjszakát?)

Nem néztünk vissza. Zokogott mögöttünk a haldokló nyár... Felállok. Az ajtóhoz megyek. Kilépek. Becsukom az ajtót. Ráfordítom a kulcsot. A tél hidege recszen a zárban. Kietlen parkon megyek át. A fák üres ágain didergő madarak kiáltoznak. Lassan ébred a téli hajnal. A távoli égen sorban hunynak ki a csillagok. Megyek a vasútállomás felé. Talán még elérem a vonatot. Vagy várok reá a síneken... Mert Nélküled minden felesleges. Nélküled minden fáj. (Az égre nézek. Csak egyetlen csillag ragyog. A betlehemi...)

Győr, 1996. 05. 20.

* Az éjszarki csillag. A tudósok nem értik, hogy évente december 24-én pontosan éjfélkor

miért áll meg egy percre a betlehemi jászol előtt.

** Állítólag a Naprendszerünkben volt nagybolygó (ókori görög nevén Síríusz, latin nevén Faëton, melyet óriásbolygóink: Jupiter, Uránusz, Neptunus tömegvonzása robbantott fel. (Elfogadható magyarázat máig sincs...))
BML

Kisbaráti Szalagerdő

Zúg a kisbaráti híres Szalagerdő
Komor vén akácok néznek fel az égre
Híg szél jár a Teknőlapos gyepén
Egy szarvas áll dobban szívverése

Nyírfák fűzek álma csipkebokor sejlik
Jegenyék nagy árnya olykor felkomorlik
Hajló tölgyfa ágán sok kis mókus játszik
Virágok illata szélben szerteomlik

Ez a Szalagerdő régvolt ifjúságom
Akácvirág méze nyárfáknak szép álma
(Levéll hulló őszi jár a gyermekkori tájon
Esők közt sziluett özeknek világa)

Hol hol az ifjúság suttogja az erdő
Suttog piros nyárról ezer tervről vágyról
Nap-tüzű tavaszról fák fölött kerengő
Madárkiáltásról zöld selyem- lomb-nyárról

Álmodik az erdő süvithetsz csikorgó
Jégvirágos évszak elmúlik a tél is
(Jön a lágyan bomló virágokat ontó
Gyönyörű fényvilág énekelhetsz mégis)

Szalagerdő: Győrújbaráti akácok neve.
Teknőlapos: Győrújbaráti erdőben lévő
dimbes-dombos táj.

meg. Elhatározta, hogy pályázati kiírását a neves évforduló alkalmából, minden irodalmi orgánumba eljuttatja. A memorandum nem tett ki többet, mint húsz sor. Fejtő alapos munkát végzett. A minimalista stílusra is igényt tartó pályázati kiírás 20 flekkben szabta meg a beküldendő pályamunkák hosszát. Társadalmi zsűrit és magas pénzzutalmat ígért. Félix egy péntek délután bontotta ki a levelet. A nagy betűs címnek - pályázati felhívás - nagyon örült. Gondosan tanulmányozta a feltételeket, még nem jutott el odáig, hogy a pályázatokat két példányban, másfeles sorközzel, jellegesen kell beküldeni, amikor furcsa, enyhe kis szédülést érzett. A levelet lerakta, megfordult, kinézett az ablakon, még látta a sarkon beforduló fagyaltos kocsit, még volt ideje megérteni, hogy mit jelent a pályázati feltételek között, hogy minden eddig nyomtatásban nem szereplő irodalmi mű nevezhető. Elgondolkodott, és az átlátszó képre összpontosítva megírta pályamunkáját, a rendezen megszokott sorközzel.

Eszképista kisregénye-előrelátó módon egy túlélés krónikája fedőnevet kapta, s Félix gyorspostával küldte el.

Az esztergomi posta lassúdad tempójában egy hétig tartott, mire a küldemény Fejtő Béla asztalán landolt. A zöld szemellenzöt, és filc könyökvédőt hordó szerkesztő először messziről szemlélte az iratot, mintha fehér port küldtek volna el neki.

A minimalista próza maximális foka meglepte a tapasztalt szerkesztőt, elgondolkodott a flauberti műgondon, de

amikor megértette, hogy a narrátornak nincs hatása az eseményekre, rángógörcsöt kapott és másnap délben meghalt.

A pályázat kiértékelése még tart. A zsűri nem várt kéziratokat nem küld vissza és nem tart meg.

petronius

Csillag Tamás

Fohász

Nincs harag bennem, csak félelem...
Ez lenne hát a férfikor?
Gyermekkorom labdája elgurult
mellőlem, és nem tudom, mikor.

Ismerem korlátaim és tudom,
testem egyszer csak nem szolgál tovább.
Aki azt hiszi, kijátszható az idő,
talán nálam is ostobább.

Konok vagyok, büszkeségem
talán butaságomnál is nagyobb,
isten, ha van, adja meg, hogy
láthassam a célt, amiért dolgozhatom.

Ablakon kinézve...

A megélt idő lassan megfejt engem,
közönyömön szinte már keresztüllátok.
Fiatalkor mosolyai festik
szebbé a komor, rácsos valóságot.

Németh Dezső meséi

A kis fenyő

Advent hetében elindultak a fenyőfák a csemetekertekből, hogy szépséges karácsonyfáknak öltözzenek fel karácsonyeste. Volt, aki lovas kocsin ment, mások teherautón vagy vonaton utaztak. Csak egy kicsi fenyőfa nem kellett senkinek, mert kicsit féloldalas volt, meg aztán vakarcsnak is számított a többi fenyőfa között. Egyedül maradt a csemetekertben. Nagyon hideg volt. Hidegen ragyogtak a csillagok. Még a Hold is didergett az égen. Aztán gondolt egyet a kis fenyő, és ő is elindult gyalog Mesefalva felé.

A piactéren dölyfösen álltak már az ezüst ruhás fenyők, no, meg a fekete-fenyők is hosszú túlevél szoknyákban édelegtek díszes tartóikban a sok vásárló között.

A kis fenyő is beballagott a piacra, a többi fenyőnagysága megrökönyödésére. - Nézzétek már ezt a kis pesztonkát, ide mert jönni csökött kis túleveleivel - utálkozott egy ezüsfenyő dáma.

- Lejáratja az úri fenyőnépet - mondta egy feketefenyő nő.

Látta a kis fenyő, hogy nem jó helyre jött, így hát kiballagott a piacról, és szomorúan ment az utcán, maga sem tudta, hogy hová ballag. Egyszer csak a mesefalvai óvoda kapujában találta magát. Meglátta Mária és felkiáltott:

- Nézzétek, gyerekek! Megjött a karácsonyfánk. Gyertek, vezessük be az óvodába!

Aztán kézen fogták a kis fenyőt, bevezették az udvarra, ott leültették egy kispadra, és kérték, hogy mesélje el, hogy

hol élt eddig, hogyan jött ide, hol van most az anyukája, meg az apukája? A gyerekek nem fogták ki a kérdésekből. A kis fenyő megállás nélkül mesélt. A gyerekek közben feldíszítették, aztán gyönyörködve hallgatták és bámulták a kis karácsonyi jövevényt.

A levél

Mária állt a kertkapuban, és látta, hogy a postás leveleket dobál be a szomszéd postaládájába. Amikor másnap arra jött a postás, megszólította:

- Postás bácsi, nekünk nem hoztál levelet?
- Nem, kislány, nektek nem küldtek levelet.
- Nem? - kérdezte szomorúan a kislány.
- Nem - felelte a postás.
- De legalább egy falevelet hozzál holnap, ha erre jársz - mondta a kislány.
Másnap a postás hosszan csöngetett. A kislány kijött a kapuba.

- Levelet hoztam - mondta a postás. Egy sárgalombú gesztenyefa küldte - mondta, és kivett a táskájából egy nagy arany-színű falevelet. Mária átvette és nézte boldogan, aztán megszólalt:
- És mi van erre a levélre írva?

A postás egy kis ideig töprengett, aztán így felelt:

- Csak annyit írt neked a gesztenyefa, hogy "Kedves Mária! Szeretnék látni, mielőtt téli álmomba merülök. Itt lakom nem messze az utcákonban, látogass meg mihamarabb! Szeretettel üdvözlök: az Öreg Gesztenyefa."

Mária másnap meglátogatta az Öreg Gesztenyefát. Sokáig beszélgetett vele, aztán mindenkinek elújságolta, hogy milyen szép levelet kapott.

HANS -GUIDO KLINKNER

SIVÁR

A sivár táj láttán
elakad a szó.

E kietlenkövesre,
szó, vajon
található?

Versbe mindez
alig fogható.
Mint ahogy
délidőben
az árnyékban
szunnyadó
fekete kuvasz sem.

Mint egy napóra mutató
strázsál egy pálma
a vöröslő lávaföldeken.

Fuertventura 2002

KANÁRI SZIGETI ÁLOM

(Kanarischer Traum)

Friss szélben
fekszel.
éjszaka is.
A tenger morájától
elringatva.

Álom és ébrenlét közt
halászbárkák fényei
illannak a csillagos égbe.
Együtt veled.

Fuertventura 2007

A verseket fordította: **Bayer Béla**

A napokban jelent meg barátunk **Hans-Guido Klinkner** 11. kötete, **TALÁLKOZÁSOK** (Begegnungen) című kötete. Lapjain a szerző legújabb úti-impreszióival, lírai- és aforisztikus írásaival. A kötet egészét 4 elbeszélte történet teszi teljessé. (Stigulinszky- Kiadó, Saarbrücken, 2008. 80 oldal.)

A szerk.

Kondor Jenő

Ami megkötöz

Virágát veszti
sziszegő szélben
havazik a szilva

gyökerén - szavunkon
fejsze feketül

Csókos somfáimon
elfanyarul
nem mézesül a konok idő

Tős diófánk rügyei
hullnak nagyapám elé -
kopott kergük megkötöz

Kisfiam mosolyába vénült
szegényült jövőnk
kopácsol ráncainkban

Hátunkra görnyed a tegnapi
szirom és gyümölcs nélkül
szégyenkeznek napjaink -
Csak a holnap múlandó

Kerekes Tamás

Az irodalmi siker titka

Abban az évben, amikor Carter visszadta a magyar királyi koronát a magyar nemzetnek, Rajkó Félix elhatározta, hogy író lesz. Három recenziót, két novellát és egy kisregényt írt egy fél év leforgása alatt, sovány háta belehajlott a nagy munkába, szeme eszelősen lobogott. Látszott, hogy írás közben eksztázisban van, úgy nézett ki, mint egy angyalcsináló egy megkerült Goya rézkarcon. Vagyoni-öri megbízatását felmondta, kirázta a haját a homlokából, a kérdezőre nézett és közölte: "Innentől kezdve csak az írásnak élek". Dodonai módon fűzte hozzá, hogy a szerkesztők majd élni-halni fognak érte. Műveit először a közeli kisvárosban működő Kultúrkör szerkesztőségének küldte el. A főszerkesztő helyett a prózai rovat vezetője, Lénárd Menyhárt, az ötvenes, megfontolt, strapabíró entellektüel váltotta ki a postán az ajánlott küldeményt. Felmutatta iratait, viszszaallagott a szerkesztőségbe, ollóval elvágta a csomagot összetartó barna madzagot. Kibontotta a paksamétát, még nem ért el csak az első idősík-váltásig, még a második nagy hatású metafora előtt összeesett és meghalt.

A csomag a dunántúli, neves fővárosi akadémikusokat is összegyűjtő laphoz került, melynek ritka ambíciókkal megáldott vezetője páratlan szemmel fedezett fel fiatal tehetségeket. Az irodalmi vezér elsősorban a széthullás és a túlélés súlyos kérdéseit boncolgatta lélektani nagy munkájában, mely egy olyan emberről szól, aki mintegy beköltözik tulajdon

lelkiismeretének kísértetkastélyába. Nagy Kázmér, a főszerkesztő, még nem élvezhette az első kisregény szatirikus-pikareszk hangulatát a befejezésben, még nem is foghatta fel teljesen, hogy a szerző milyen találóan oldotta el alakjait tipológiailag a regényben adott szituációtól, amikor egy régi, ma már nem aktív kör tüneteit, a flekktifuszét mutatta. Láza felszökött, ágyának esett, szája kicserepesedett, az infúzióstű kifordult a karjából. Családja még nem is ért be a kórházba a pizsamájával, amikor állapota válságosra fordult. Estére - a gondos orvosi ápolás ellenére - meghalt. "Haláli egy pasas" - tette hozzá Félix.

Az ország készülődött a Nagyon Nagyon Nagy Októberi Forradalom évfordulójának irodalmi pályázatára. A szerkesztőségekben komor csend honolt. A posta felbontatlanul hevert, a munka haladt, megválaszolatlan dolgok tornyosultak, az emberek kérdőn néztek egymásra. Óriási volt a tanácstalanság. Fejtő Béla, egy esztergomi kritikus, aki elsőként tette magáévá Barthelme személtelméletét, elhatározta, hogy válaszol a kihívásra. Lapja kicsi volt, de ismert. Nemcsak szépirodalmat közölt, de szociográfiát is. Barthelme az USA hatvanas-hetvenes évekbeli személtermeléséből indult ki, amikor is évente 4%-os ütemben emelkedett az évi személtermelés. Fejtő szerint nem nehéz megjósolni, hogy nem-sokára, azaz hamarosan 100 %-ról beszélhetünk, amikor is a személt átveszi a valóság szerepét, hogy kivirágozzék rajta a jövő. Fejtő nemcsak a kukákba ürített szemétre gondolt, hanem arra is, amit az emberi fejek kukába ürít a mai világ. Döntését tehát ehhez mérten hozta

- Nagyon sietős lehet a kisasszonynak. De ne féljen, hamarosan odaérünk.

- A határhoz?

- Milyen határról tetszik beszélni? A lány megrémült. Nem tudott felelni. Az az érzése támadt, rossz tréfát űznek vele. Ijedten nézett a kalauz szemébe.

- Valami változást várhat a kisasszony, azért képzeli, hogy határhoz közeledünk. -mondta a kalauz, és lekezelő megértéssel a lány vállára helyezte kezét. - Úgy gondolja talán, választóvonalhoz érkezett életében, s átlépve azt a vonalat, minden más lesz, mintha egy új országba, új világba lépne. Ezért hiszi azt, hogy határhoz érkezünk.

- Lehetséges lenne? - kérdezte tétován Ria.

- Persze - nyugtatta meg a kalauz. - Éppen ezért nem is kell félnie.

- Nem félttem, csak...

- Dehogynem. Látom én az arcán a kisasszonynak. Mintha valami nagyon rossztól tartana. És lehet, hogy jön is valami rossz, de attól nem szabad előre megijedni. Gyakran csak mi képzeljük rossznak, ami be fog következni. Aztán, ha megismerkedünk vele, már nem is olyan elviselhetetlen. Megszokjuk, ahogy egy határt átlépve lassan hozzászokunk az új környezethez is.

- A rosszat nem lehet megszokni - tiltakozott Ria.

- Miért ne lehetne? Minden rossz csak kívülről tűnik annak. Ha alkalmazkodunk hozzá, már nem is olyan borzalmas - mondta a kalauz egy kaján vigyor kíséretében. Ria visszahátrált a fülkébe. Gyors mozdulattal húzta be a fülkeajtót, félve, hogy a kalauz követni fogja. De a férfi nem mozdult, vigyorogva nézett a fülkeajtó ablakán keresztül. Aztán megfordult, elindult a folyosón. A lány még

sokáig látta maga előtt a kalauz eltorzult képét, s hallotta az utolsó szavakat.

- Nem, nem - suttogta maga elé, és leroskadt az ülésre.

- Ne tiltakozzon, Riácska - hallotta az orvos hangját. - Kockázat mindenben van, valami hiba mindig becsúszhat, ennek azonban nagyon kicsi az esélye. Megértem a félelmét, de amit elkezdünk, azt be is kell fejezni. Máskülönb az eddigiek is értelmüket veszítik. Ria szótlanul bólintott. Az orvosnak igaza van. Eddig minden simán ment, miért éppen most, az utolsó műtétnél adódnának komplikációk? És mégis félt. Jobban, mint a korábbi műtétek előtt bármikor. De mitől? Amit elkezdünk, azt be is kell fejezni! A Jóság völgyét is be kell fejezni. Meg kell írni a folytatást. És arra csak egyetlen esélyem van. A műtét sikere. És, ha mégsem sikerül? Erre nem szabad gondolni!

Érezte, hogy az orvos megszorítja kezét. Felnézett Csetneki főorvos komoly arcára. Aztán oldalt fordította fejét. Látta Gézut az ágy végénél, összeszorított szájjal, várakozva tekintett rá. Mindenki rá vár. Nekem kell dönteni. A műtétet rajtam fogják végrehajtani, de ez mások sorsára is befolyással van, nem csupán az enyémmé. Bármit mondok is, mások jövőjét is meghatározom. Így vagy úgy.

- Mikor? - kérdezte alig hallhatóan.

- Ma délután.

Mondani akarta, hogy igen, hogy rendben van, történjen, aminek történnie kell, de nem jött ki hang a torkán. Szavak helyett ismét csak bólintott.

Bányai Tamás

A Jóság völgye

- Nem sikerült - suttogta Ria alig hallhatóan. - Azt hiszem senkinek sem fog sikerülni.

Gézu értetlenül és csodálkozva nézett rá. A kötés alatt mintha kikerekedett volna egy kissé az arca, s már közel sem olyan sápadt, mint legutóbb. Ez csakis a felépülés jele lehet! A műtét sikerült! Sikerülnie kellett! Megfogta a lány paplanon nyugvó kezét, megszorította.

- Nem vagyok szakértő - mondta Gézu, - és a főorvossal sem beszéltem még, de én úgy látom, sikerült. Lassacskán visszatér beléd az élet. Még egy, az utolsó műtét és túl leszel rajta. Néhány nap múlva végleg felgyógyulsz. Elhagyhatod a kórházat, aminek éppen ideje már. Várnak az olvasóid. És én is szeretnék már táncolni veled! Ria szomorú mosolyra húzta száját.

- Te a műtetre gondolsz, ugye?

- Arra hát!

- Én nem arra gondoltam.

- Hanem mire?

- A könyvemre.

Gézunak megnyúlt az ábrázata. Tagadólag ingatni kezdte fejét. Képtelen volt felfogni, mire célozhat a lány. Nem sikerült? Rövid idő alatt a harmadik kiadást is elkapkodták. Az olvasók verekszenek érte, hetek, sőt hónapok óta vezet a sikerlistát. Milyen lehet egy sikerkönyv, ha ez nem az?

- Külföldön is nagyon kelendő. Eddig tizenkét nyelvre fordították le. Szerinted ez micsoda, ha nem siker? Ria lehunyta szemét, s csak egy hosszas hallgatást követő sóhaj után szólalt meg:

- Félreértettél. Nem a könyv sikerére

céloztam. Az eladott példányszámok semmit sem jelentenek. Az még arra sem bizonyíték, hogy valóban jó a könyv. Olvashatják naponta több millióan, semmit sem ér, ha semmi sem változik.

- Minek kellene megváltoznia?

- A világnak. Az embereknek.

Ria szemei ismét lecsukódtak.

Sátándi a háza előtt ült billegő, elnyűtt karosszékében. Élvezte a nap meleg sugarait, és várt. Biztos volt benne, hogy hamarosan látogatója érkezik. Fel volt készülve rá. Márkus mégis váratlanul toppant elé, nem hallotta lépteit hangját, madár sem reppent fel az ösvényt szegélyező fákról, mely jelezte volna lakai közeledtét. Elmerenghettem, gondolta Sátándi. Száraz, rancos ábrázatát a mindent tudók öntelt vigyora húzta szélesebbre. Márkusban forrt az indulat, arca is átvette hajának vörös színét, keze öklöbe szorult. Láthatóan alig tudta türtöztetni magát.

- Te vén gazember! - sziszegte, holott üvöltetni akart, ám érezte, hangjával együtt ökle is felemelkedne, s ezt el akarta kerülni.

- Lassan a testtel, hékás! - motyogta a vénember. - Tán csak nincs valami bajod?

- Felbolygattad a völgyet! Gyülölködnek az emberek. Mit mesterkedtél megint?

- Én? - kérdezte Sátándi. Keskeny ajka lefittyedt, szemében őszintének tetsző csodálkozás fénylett

- Ki más tehetne volna? A Teremtő jóval halmozta el az embereket. Jóságándékok ültetett mindenkiébe. A te ármánykodásod, ha kihalsz az emberekből a megértés. Ha gyűlölet lép a szeretet helyébe. Ez csak neked köszönhető.

Márkus fenyegetően közelebb lépett. Testének árnyéka betakarta Sátándit,

akinek arca hamuszürkévé vált az árnyékban. Most inkább hasonlított egy beteg, elesett és idős emberre, mint a gonosz megtestesítőjére.

- A próféták nem ezt akarták!

- Nem tudom, nem is érdekel, mit akartak a próféták. Az mégis megtisztelő, hogy földöntúli hatalmat tulajdonítás nekem, s meg sem fordul a fejedben, hogy kisujjamat sem kellett mozdítanom.

- Hazudsz! Sátáni nem zavartatta magát, folytatta:

- Lehet, hogy a prófétáid nem azt akarták, ami történt, mégis így sikeredt. Az én közreműködésem nélkül. Te gonosznak tartasz engem, fiú, s talán az is vagyok. Ámde még velem is előfordul, hogy gonoszságomnak nem az az eredménye, amit elképzeltem. Emlékszel a kovács viskójára? Márkus lehiggadt valamelyest. Indulata helyére most gyanakvó kíváncsiság lépett. Mit akar ez a vénember?

- Az, amelyik leégett?

- Az bizony. Azt is az én számlámra írtad. S talán joggal. Tönkre akartam tenni a kovácsot. De mondd csak, mi áll most a viskója helyén?

- Gyönyörű emeletes kőház.

- Na látod! - csattant fel Sátáni krakogó hangja. - Pedig ártani akartam neki. A prófétáid sem kívánhatnak jobbat számára.

- Nem csak akartál, ártottál is neki.

- Ugyan hogyan? - kérdezte a vénember kaján vigyorral.

- Azóta csak irigyei vannak. Sátáni hangosan felnevetett. Hörgő, istenkáromló nevetése volt, nyáladzott közben a szája.

- Ha akarod, ezen könnyen segíthetek. Felgyújtom a többi viskót is, hadd épüljön azok helyére is gyönyörű kőház.

Akkor majd senki nem irigyli a másikat. A kőházért biztos nem. Majd irigykednek valami másért.

- Gonoszkodj csak! Hamarosan én gyújtom rád a vityillódat - mondta Márkus, - de úgy ám, hogy te is benne égj! Ezzel sarkon fordult, és elindult az ösvényen vissza a völgy felé.

A kórházi folyosón sétáltak. Ria görcsösen kapaszkodott Gézu karjába. A hosszú ideig tartó fekvés elgyengítette lábait, úgy érezte, támasz nélkül egyetlen lépést sem tudna megtenni. Nem tudta volna megmagyarázni miért, de úgy képzelte, terhére van a fiúnak, holott Gézu gondosan ügyelt, nehogy - akár véletlenül is - sietségre kényszerítse őt.

- Nem esik nehezedre itt csoszogni velem? - kérdezte Ria.

- Ugyan már! Ha így lenne, itt sem lennék. Ria Gézu felé fordította fejét, hosszasan nézte a fiút, mintha azt akarná kifürkészni, hihet-e a válasz őszinteségének. Gézu biztató hunyorítása jólesett neki, talán még jobban, mint az orvos optimista szavai. Amennyire ujjainak erejéből tellett, megszorította a fiú karját.

- Meséltem már a vonatról, ugye?

- Ühüm - bólintott Gézu. Szavaival sem akarta sürgetni a lányt. Mesél majd kérdés nélkül is.

- Azt mindig éreztem, valamiféle határ felé haladunk, csak az volt furcsa, hogy sosem érjük el. Úgy tűnt, minél jobban közeledünk a határhoz, az annál távolabb kerül tőlünk. Te nem találod ezt furcsának?

Gézu nem tudta, mit feleljen. Hosszas töprengés után válaszolt.

- A képzelet játéka. Az álomfejtők erre azt mondanák, elérhetetlen álmok után

futunk.

- Gondolod?

- Nem állítom, csak feltételezem.

- Lehet, igazad van. A Jóság völgye is csak egy illúzió keresése volt. Elképzeltem egy világot, amelyben megtalálható a rossz is, ám a jó felülkerekedik minden gonoszságon, ami végül egyszer s mindenkorra eltűnik az emberek életéből. Ezért mondtam, hogy sikertelen a könyv. Hiába igyekeztem jó és követendő példát állítani az emberek elé, olvassák ugyan, de nem tanulnak belőle. Hiábavaló kísérlet volt. Gézu elengedte a lányt, szembefordult vele. Szinte kiáltva mondta:

- Ez nem igaz! Ilyet ne merj állítani! Szavait visszhangozták a folyosó csempezett falai. Néhányan a sétálgató betegek közül feléjük fordították tekintetüket. Egy idősebb, botra támaszkodó férfi fejének csóválásával fejezte ki rosszallását. Talán arra gondolt, szerelmesek marakodnak, ami a kórházi körülményeket figyelembe véve, mégiscsak illetlenség. Riának is tágra nyíltak a szemei. Homlokának ráncolására fájdalom hasított a fejébe, kezét a homlokához kapta. Gézu ijedten, és jóval halkabban kérdezte:

- Baj van? Ria elmosolyodott.

- Semmi, semmi. Egy pillanatnyi fájdalom nyilallt a fejembe. Már el is múlt. De te miért vagy úgy felháborodva? Nem értesz egyet azzal, amit mondtam?

- Nem bizony! - emelte fel Gézu ismét a hangját. - Persze, hogy nem változtattad meg a világot. Erre egyetlen jóravaló könyv sem képes. Mint ahogy egyetlen orvos sem tudja örökké életben tartani betegét. Nem is ez a célja. Gyógyítani akar, a szenvedést akarja enyhíteni. Az emberiség minden rossz és gonosz elleni

harca talán kilátástalannak tűnik, de csupán azért, mert örökös harc. Olyan azonban, amit feladni sohasem szabad. Azért nem nevezheted hiábavalónak a könyvedet, mert te a magad módján, a magad eszközeivel folytatod ezt a harcot. Sokkal kisebb baj, ha a rosszat nem tudjuk végérvényesen megszüntetni, mint az, ha feladjuk az ellene folytatott harcot.

Ria lehajtotta fejét. A kórházi folyosó köpadlóját bámulta mereven. Arcának mimikája nem árulta el, hogy kétségei lennének, azt sem, hogy meggyőzték.

- Kísérj vissza, légy szíves - mondta csendesén. - Azt hiszem, jobb ha még pihenek.

Úgy tűnt, áll a vonat. Nézte a tájat, amely mozdulatlanul terült el az ablak túloldalán. A síkságot szakadatlan eső borította szürke fátyollal, egy távoli erdő fekete csíkot húzott a láthatár szélére. Messzeségbe nyúló, véget érni nem akaró csíkot. Az ablaküvegre rakódott port elmaszatolta az eső, az így képzett kusza vonalak apró képekre bontották a kilátást, és mindegyik kép egyformán lehangelő volt. A fülkében áporodottá vált a levegő, nyomasztóvá a csend, a többiek is mintha szoborrá merevedtek volna.

Elfordította fejét az ablakról, majd felállt, s elhúzva a fülke ajtaját, kilépett a folyosóra. Az arra haladó kalauzba ütközött. A férfi hátralépett, hogy utat engedjen a lánynak. De Ria nem kerülte ki.

- Miért állunk? - kérdezte a kalauztól, aki nevetve válaszolta:

- De hiszen robot a vonat! Ria zavarba jött. Tényleg, itt a folyosón hallani lehetett a kerekek csattogását.

- Azt hittem... - motyogta. - Az előbb úgy tűnt, mintha...